

Mijn huismussen

In DWW van januari '01 beschreef ik mijn huisvlinder-ervaringen; nu wil ik het hebben over mijn 'huis'mussen.
Mijn huis heeft nog altijd een tuin waarvan één derde onbemest gazon met een struikenboord is, één derde is groentetuin en de rest bestaat uit een wild allegaartje, een vijver en een composthoop. Dank zij die 'hoop', waarop dagelijks allerlei organische resten gedropt worden, mag ik een 15-tal huismussen tot de mijne rekenen.
Slaap- en nestgelegenheid vinden ze in de klimopmuur bij mijn naaste buur en ook in de verluchttingsdakpannen van een achterbuur zag al menig mussenjong het eerste levenslicht. Het mussengekwetter en ander -gedoe is met de jaren een deel van mijn thuisgevoel geworden dat ik niet meer wil ontberen... Hoewel...

Zomer(s)t(r)ijd

Mijn huismussen en ik volgen elk jaar belangstellend, zij het om diverse redenen, de evolutie van mijn erwtaanplantingen en andere lente-inzaaiingen.
Aanvankelijk volstond een vriendelijk gewuif of wat handgeklap om hen een redelijke tijd op afstand te houden, maar al gauw hadden zij mijn schertsvertoon door, wat hen een rijke oogst en mij een magere troost opleverde.
Jaar na jaar escaleerde mijn verdedigingsstrategie. Eerst was het plasticzakgeritsel, dan piepschuimgezwiep dat voor de gewenste schrikreactie moest zorgen. Ik ontvreemde zelfs ooit een speelgoeddraaimolentje bij mijn kleinkinderen om mijn doel te bereiken. Maar altijd stond er wel één of andere mussenheld(in) paraat die de eerste stap waagde wat meteen het sein was voor een massale aanval.
Mijn eerste vogelwerend net spande ik iets te laag zodat ze er tijdens hun trampoline-oefeningen moeiteloos in slaagden de jonge plantjes kaal te vreten.
Het jaar erop volgde de bijna-zege maar nu waren het de peulen die te dicht bij 't net voor het pikken hingen...; wat ook prompt gebeurde.
Uiteindelijk haalde ik met een nog uitgebreidere stellage verleden jaar mijn erwtenstag thuis... het bleek een Pyrrusoverwinning te zijn. Ze ontdekten meteen een ander zwak punt in mijn front: de prinsesseboon!

U kent ze wel, de zichzelf slingerende plant om 3 m. hoge staken, netjes in twee rijen geplaatst en gestabiliseerd met een dwarsligger. Een ideale plant voor elke tuinder: ongevoelig voor plaag, overvloedige opbrengst op een kleine oppervlakte, geen predatie... hooguit wat schade toegebracht door bladluizen die 'mijn huismieren' erop laten weiden... Tot nu ...
Gezeten op de dwarsliggers waren mijn mussen schijnbaar aan het bekomen van hun verloren erwtenoorlog. In werkelijkheid zagen zij mijn 160 (20 x 8) bonenplanten dagelijks ±10 cm naar zich toe groeien. Eenmaal op gelijke hoogte knabbelden zij er (wraaklustig?) de eindknoppen van af om zich daarna te verlustigen aan de jonge zijscheuten. Het resultaat laat zich raden. (vervolg in 2001)

Winter(s)t(r)ijd

Er volgt een analoog verhaal, maar nu in winterkleed verpakt.
Zoals het elke dierenminnaar past haal ik in de koudste wintermaanden steevast mijn voederplank en -huisje van zolder met de naïeve wens vogels van elk pluimage naar de tafel te lokken en met specifiek voeder het huisje voor te behouden aan mezen en roodborst.
Ook hier vertiep alles aanvankelijk naar wens. Mezen en roodborst 'erop-erof' maar uiteindelijk ook mijn huismussen 'erop-niet erof' voor het laatste stukje was weggepikt.
Om mijn voederbudget enigszins binnen de perken te houden testte ik ook na weer tal van verdedigingstechnieken uit. Startend met ruitje-tik, alover achterdeur-gerammel moest ik over schakelen op het plaatsen van tralies om de schade te beperken. Hierna heb ik het nog geprobeerd met een belletje-met-koord-naar-living (afstandsbediening) waarna ik moedeloos alle hinderpalen heb verwijderd. Deze laatste tussenkomst heeft tot hiertoe nou, het meest effect, maar ik maak mij geen illusies.

Slotakkoord

Ik zal hier niet verder uitweiden over andere waargenomen mussenkunstjes zoals

- krokus en sleutelbloem vandalisme in het voorjaar waarbij de bloemblaadjes in mootjes geplukt worden
- bladluizen- en nachtvlinderjacht tijdens de aastijd
- achtervolging van gevleugelde mieren op zwoele zomerdagen waarbij de vlucht van menig pas opgestegen exemplaar eindigt in een mussenmaag

Wel wil ik nog volgende slotbeschouwingen kwijt: :

- Een zich (jaarlijks) herhalende identieke voedselsituatie zet mijn huismussen aan tot omzichtig exploitatie. Eik behaald succes door één van hen wordt als het ware opgeslagen in het collectief geheugen van de groep met het gevolg dat zij de ongewijzigde toestand in de daarop volgende jaren meteen herkennen als een veilige situatie.
- Het opeenvolgend wijzigen van obstakels bij een voedselbron wekt wel telkens wat achterdocht bij mijn huismussen maar de duur van het schrik-effect neemt af naarmate het aantal aangebrachte wijzigen toeneemt. Zij worden dus steeds handiger in het omzeilen van een nieuwe hindernis.
- Wordt een traditionele bron (erwt) voor hen onbereikbaar dan kunnen zij overschakelen op een totaal nieuwe bron . (boonpredatie door mussen was voor mij een primeur in mijn 30-jarig boerenbestaan)

We naderen nu weer een nieuw voorjaar. Een nieuwe zaaiperiode komt er aan.

Sluit ik alles hermetisch af? Dan wordt mijn mussenbestand herleid op nul. Niet doen dus.

Laat ik alles onbeschermd? Ik voorzie dan een enorme toeloop van mussenmigranten waarvoor ik geen opvangcentra heb.

Ik broed nu op een compromis... Een soort fifty-fifty akkoord... Als ze dat maar 'pikken'.

Jacques Vanderhaeghe